



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pauli Segneri S. J. Instructio [!] Poenitentis,
Confessarii, Et Parochi**

Segneri, Paolo

Augustae Vindelicorum ; Dilingae, 1696

Caput III. Quibus signis discerni possit, veréne quis à Deo ad Animarum
curam vocetur, an verò non vocetur?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52749](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52749)

finiam, forma huiusce rei optima illa videtur, qua nonnemo in Mutinensis Ecclesie Præfulem electus, usus est; interrogatus enim; an acceptet tandem Dignitatem, quam tandem repudiârat? paucis respondit: *Nolens volo, & volens nolo.* Quibus verbis exemplôque suo affirmavit, non alios magis idoneos esse ad Præfecturas sacras, Animarum curam, quàm eos, qui volunt quidem, sed nolentes volunt: *Ex nolentibus fiunt volentes.* (2)

(a) Iudic. 14. 3. (b) Sonec. Epist. 71. (c) Ruz. de Prædest. disp. 24. (d) Job. 18. 7. (e) Loffius epist. de veritate statu deligend. 9. 6. (f) 1. Cor. 7. 17. (g) Num. 14. 42. Deuter. 1. 42. (h) Ps. 3. 9. (i) Ephes. 5. 17. (k) S. Cypr. de singu. Cleric. (l) Ps. 80. 11. (m) Is. 65. 13. (n) S. Th. in epist. ad Hebr. c. 13. l. 3. Et in 4. dist. 17. 9. 3. art. 3. de Veris. 9. 27. art. 3. (o) 2. Esd. 9. 27. (p) Of. 8. 4. (q) S. Greg. Past. l. 2. c. 1. (r) Of. 4. 8. (s) Marc. 3. 13. (t) S. Bern. Ep. 8. (u) Ier. 6. (x) Epist. l. 6. ep. 5. ad Cir. S. Th. 2. 2. 9. 185. art. 2. (y) 16. 9. 1. c. Nos autem. (z) 8. 9. 1. c. olim. Et c. In Scripturis. Et c. Scientiam. Et c. Quæ Episcopatum. Et c. 1. 9. 6. c. Sicut dist. 74. Coniuluit. Et c. 23. 9. 4. c. Displicet.

CAPUT III.

Quibus signis discerni possit, verène quis à Deo ad Animarum curam vocetur, an verò non vocetur?

Non est cuiusvis, Cæli voces intelligere. Eas tamen intelligere maximi momenti est ad prudenter eligendum. Quis erit igitur, qui sapienter eligat? Haud aliter ac Samuel, rudis etiamnum, hominis vocem existimabat, quæ erat vox Dei; ita non pauci falluntur amplius, dum Dei vocem putant,

quæ hominis, imò Amoris proprii vox est. Serviet proin quàm maximè ad rem propositam, si normam quandam & regulam constituam, cuius ope quis cum animi submissione cognoscere possit, quid tandem de ipso constituerit Deus, & sanctissima ejus Providentia, ut subinde illud fide optima exequatur; in consilio præcipuè summè lubrico, quale est istud de suscipienda Animarum cura, portando inquam onere, quod jam pridem pronuntiatum est: *Onus Angelicis humeris formidandum.* (a)

Triplici lumine instruxit nos Deus ad sublimem hunc cognoscendæ suæ voluntatis finem: primum intra nos est, nimirum Ratiocinandi vis; alterum supra nos est, Oratio inquam; tertium est circa nos, Consilium, seu alios consulendi diligentia: omnibus his tribus utatur oportet: Lucis Filius, qualis vestrum unusquisque est, dum sollicitè, quæ Patris sit voluntas, explorat: *Ut filij lucis ambulate &c. probantes quid sit beneplacitum Deo.* (b)

I.

Ante omnia igitur hac in re Rationis à Deo concessæ beneficio utendum est? *Volens turrim edificare, sedens prius computat sumptus, qui necessarij sunt, si habeat ad perficiendum.* (c) *Sedens* inquit; nec enim deliberatione tumultuariâ, sed quietâ, ac tranquillâ hic opus est, & omnis perturbationis experte: nec enim ullam aquam invenite est, quæ, dum agitur, sit pellucida. Sic autem constitutus, feridè perpendat, eòne fine & animo impellatur ad Munus Pastoris Animarum, quo uno agi impellique nos

debet: à fine siquidē omnis subinde actio dirigitur; sicut à meta, ad quā tendit, omne telum dirigitur. Quis autem est finis, quo induci nos decet ad Ecclesias gubernandas, nisi ille, cujus unius causā Ecclesiæ sunt constitutæ? An autem eo fine à Christo constitutæ sunt, ut ædes essent commodorum pro ijs, à quibus possidentur, aut deliciarum & oblectationum villæ? Imò eum in finem constitutæ sunt, ut totidem essent speculæ, ex quibus in bonum publicum ibi constituti excubarent: *Speculator è dedit domui Israël.* (d) Atque hic idem finis est, cujus etiam gratiâ, præ alijs saltem, regimen ejusdem capessendum est.

Quis proinde est, qui in tam gravi liberatione audire placidè possit commoda suorum Agnatorum, sive egeni illi sint, sive locupletes? Obturanda simul utraque auris est, ut neque hi, qui ad dextram, nec illi, qui ad sinistram sunt, exaudiantur, quantumcunq; vociferando obstrepant; cum nec sustentatio, nec splendor aut pompa domesticorum, pro fine statui possit functionis, quæ à Christo, nullo eorum respectu, fuit constituta. *Ille proinde, qui obturat aures suas, ne audiat sanguinem dignus erit ad turris ejusmodi culmen conscendere: iste in excelsis habitat.* (e) qui hoc non fecerit, ascendere ne præsumat.

Quamquam qui autem utramque obturat, vocem ille quidem aliorum non audit, audit tamen suam. Vult autem Deus in re nostra, ne istam quidem audiri. Unde necessarium est non obturasse tantum aures, sed planè surdum esse, sic ut non tantum voces sanguinis,

Agnatorum inquam amor, sed ne Carnis quidem, proprii inquam amoris, et suorummet commodorum voces quoquo modo exaudiantur. Atque hoc est, quod fecit Apostolus, cum dixit: *Cum placuit ei, qui me vocavit per gratiam suam, ut evangelizarem illum in gentibus, continuo non acquievi carni, & sanguini.* (f) nec aliter quemquam vestrum agere oportet. Secus, si quis in Parochia acceptanda spectet non aliud, quam rebus annuos, quos si pingues habeat, bonam illam vocitet; si spectet, nota major pateat in ea campus promovendi salutem Animarum, sed anagri magis fertiles, census locupletiores; quantumquam dixerit, talem aliquem, in acceptanda, re ipsa divini spectantoluntatem? *Quando propter tempora servitur Deo, quisquis talis est, non mirus est.* (g) Bonus Pastor comedat oportet, ut pascat, non pascat ut comedat. *Non pascunt boni Pastores, ne comedant, qui sunt Doctoris Mellis sui verbi, sed comedunt, ut pascant.* (h) Non est major in Mundo rerum perturbatio, quam si media finis, finis mediorem locum subvertita. S. Augustinus docuit. *Qui fruidis, & frui intendis, est humana perceptitas.* (i) Et tamen hæc Perturbatio periculosus est. Eadem ratione non esset construere turrim divinæ gloriæ, sed turriatium ædificare, si quis Pastorem Animarum agere vellet, non ut Patriæ suæ succurreret, sed ut illi dominetur. *Principandi similitudine, non providendi misericordiam.* (k) Ambitio cunctos ferè in Ecclesia Hæretichas genuit, qui sunt Lupi; nec disputatione Ambitio gignit cunctos ferè illos.

SEGNE
CONDICIONES
INSTRUCIONES
POENITENTIA
CONFESSIO
PAROCHIA

stores infidos, Mercenarios inquam, qui nonnunquam Christi regi non minus ferè damni inferunt, quàm ipsimet Lupi. Ut rem verbo: finis, quem spectare vos unum oportet, totus spiritualis sit necesse est, nihil habeat de temporali. Cùm enim in quolibet Pastoris Animarum munere tria inveniantur; labor operis, quo Animarum salus promovetur; Gradus dignitas, quæ conferitur id opus molienti; & tandem proventus annui, census, & jura prærogativa, quæ ea in dignitate constituto obveniunt; quisquis in acceptando Pastoris munere pro fine habet census & redditus, avarus est & cupidus; qui dignitatem, est ambitiosus; qui opus, solus ille verus Pastor est. Sanctus idcirco Gregorius in illa Apostoli verba; *qui Episcopatum desiderat, bonum opus desiderat*; acutè dixit: *Laudo quod queritis, sed discite quid queratis.* (l) Opus scilicet, quod viri Ecclesiastici proprium est, non proventus, non emolumenta, quæ etiam secularibus communia sunt. (m) Non dicitur tamen, ne ullatenus oculus defigatur in emolumenta caduca (nam vel ideo, ubi laborum est amplius, sapienter provisum est, ut plus etiam sit commodorum & emolumentorū, ut hæc ad eos subeundos allician) sed oculum hunc sinistrum tantùm esse convenit, sic ut nunquam commoda habeant rationem finis in Pastoris officio admittendo, sed ut tantùm impellant; aut si finis rationem habent, non habeant unquam finis præcipui & unicè spectati, sed secundarij, & qui alteri principali accedat. (n)

Atque hæc est Idea Turris, tam cel-

sæ, ut, quod nemo non videt, cælum feriat. Superest nunc, ut quisque secum ineat rationes sumptuum necessarium ad hoc, ut ad culmen perducatur. *Sedens computat sumptus, qui necessarij sunt, si habeat ad perficiendū.* Sumptus porro isti aliud non sunt, quàm doctes requisitæ; quas inter, præter ætatem annis maturam, maximè necessariæ sunt, Doctrina & Morum honestas. *Parochialis Ecclesia regimen non suscipiat, nisi qui jam vigesimum quintum ætatis annum attigerit, & scientiâ & moribus commendandus existat.* (o) Jam autem ad defectum scientiæ quod attinet, non jam parabola, sed quotidiana ferè historia est, quod dum vitis & Oliva, arbores tam frugiferæ, alijs Plantis imperare reculant, Rubus, qui & folijs destituitur & fructibus, nihil cunctatus fasces capessat, & modestiores superbè ac præfidenter sic alloquatur. *Venite & sub umbra mea requiescite.* Ubi subinde Rubi isti, scientiâ destituti, sacrorum Curionum gradum conscenderunt, commissas sibi Animas Dei verbo non pascunt, ignorantiam suam causati. Sed si pascere nesciunt, cur Pastorum munus admittunt? quid dico admittunt, cur ambiunt? Fierine potest, ut ducere alios velit, qui cæcus ipse sit, & se esse dicit? *Non spondeas super virtutem tuam, Ecclesiastici monitum est, quod si sponderis, quasi resituenis cogita.* (p) Ut caput membra regat cetera, necesse est in eo cunctorum sensuum organa inesse. Unde qui his facultatibus se videt non esse instructum, hunc profectò decet, pro eo quod ad Pastoris gradum aspiceret, ab eo

omni contentione refugere: *non suscipiat*, & disertè palàmque profiteri coram ijs qui invitant: *Non sum Medicus, & in domo mea non est panis.* (q) Non calleo artem sanandi Animas, cum malè habent; nec habeo unde eas nutriam ac sustentem, cum sanæ sunt: alios quærite, tanto munerè aptiores, ego illi me imparè agnosco. *Nolite constituere me Principem Populi.*

Alterà principalis summæ, magis etiam necessaria ad Turrim hanc erigendam, pars est, Pietas in Deum: nec enim tam malè hæret in Ecclesiæ cælo sidus, luce privatum, quàm maleficum & noxium, Quod deest scientiæ, magnam partem supplere potest usus & experientia, quæ ipsâ muneris exercitatione sensim acquiritur. *Advocatus potest esse illiteratus, modo habeat peritiam postulandi.* (r) Quin etiam in re nostra magis supplere potest defectum illum Caritas, quæ fervidi Pastoris mentem acuit, ut plus etiam, quàm ceteroquin vires ferant, conetur. *Imperfectum scientiæ potest supplere perfectio Caritatis.* (s) Defectus autem Caritatis quâ demum alia dote suppleri potest, aut compensari? *Clerici Laicos in vita, sicut in officio precedant:* quæ sunt Concilij verba. Officium porro ipsorum sine comparatione nobilius est conditione Laici cuiuscunque: quanto igitur & vitam nobiliorem esse convenit? Et verò cum inferior gradu virtus in ijs inventa fuerit, quomodo cum dignitate eum obtinebunt? *Ab immundo quid mundabitur? An sperari poterit, quòd correcturus sit aliorum vitia, qui nondum emendavit sua? aut quòd promoturus sit alios in bono is, qui mi-*

nus ipse perfectus est quàm ijs, quos sumpsit perficiendos?

Necessarium proinde est, ut quædam Animas curandas suscipiat, vitam hanc cat ex Legibus divinis, ut pierumque saltem ab ijs non exeret: id enim nunc non possunt non ipsum ferre minæ, quæ S. Petrus Damiani vibravit. *Patris reprehensibiliter vivunt, & locum reprehensibiliter vivendi, adhuc reprehensibiliter concupiscunt!* (t) Qui animam habet tam fœdis ulceribus oblitam, ut eam Iobi in suo fimeto, saniem undique putredinem stillet, certissimus comari esse potest, se à Deo non esse delictum ulli Ecclesiæ Sponsum: nec enim Deus vocat indignos, quin prius faciat dignos. *Non ponit vinum novum in veteres utres, sed vinum novum in utres novos.* (u) Non solet ille prius infundere in vasa purissimum donorum & gratiarum suorum liquorum, & tum primum illa purget, sed purgat prius, & subinde liquorum infundit. *Illos quos Deus ad aliquid elegit, ita preparat,* ait Angelicus, *ut ad illud ad quod eliguntur, inventantur idonei.* (x) Tantòque id amplius, quòd Deo quàm maximè cordi sit bona Miraculorum suorum fama & nomen hinc vult nomen; ratio ipsa exigit, ut muneris exercitationem præcedat.

Hinc ad latratus obmurmurandè mihi compescendos non sufficit cum ceteris nullis dicere: *Allus à me ero, cum munerè illi admotus fuero.* Necessariè vitam pravam antè mutare. Et tunc hic error est frequentissimus. *Mentis esse volentium, pierumque sibi sibi bonorum operum promissione blanditur.* (y) S. Ger.

SEGNE
CORONIES
INSTRUCIO
POENITENT
CONFESSARI
PAROCHI

S. Gregorius asserit. Nec id mirum
 conquam videri debet. Quod futurum
 est, etsi arduum, non terret; quia non
 nisi in imaginatrice facultate adus bra-
 tum; quæ cauta est, car nemo non magna
 se posse præstare confidat: quod autem
 præsens est, non terret tantum, sed ex-
 animat etiam; unde quis est, qui re ipsa
 dein præstet id, quod se præstiturum
 erat pollicitus? Plerumque non tam pro-
 ponimus futura, quam nobis ipsis adju-
 lamur. Præterquam quod constans
 bonæ vitæ in Pastore tenor ab assuetu-
 dine proficisci debet; aliter enim stabili
 esse non solet. Hinc opus est, aliquo
 prius temporis intervallo semet explo-
 rare, an valeat durare. *Prius vires suas
 cum hoc, quod est subiturus, onere metia-
 tur.* (z) Quare sicut omnes statuarij ab
 arte celebres nullum momenti alicuius
 ex ære opus moliantur, nisi prius ejus
 ideam, omnia lineamenta præferentem,
 effinxerint, sic nemo non, prius quam
 ingens illud opus Pastoris Animarum in
 semetipso effingat, in opere alio simili,
 etsi minoris momenti, artem suam & vi-
 res periclitetur; has autem si conatu in-
 fetiores invenierit, absit enim vero, ut ul-
 teriori se exponat periculo, haud dubiè
 sub onere tanto graviore succubiturus.
*Fili, in vita tua, tenta animam tuam, &
 si fuerit nequam, ne des illi potestatem, non
 enim omnia omnibus expediunt.* (aa) Facili-
 us erit in dignitate jacturam facere vit-
 tutum, quas ante possederit, quam novâ
 illas accessione augere. *Plerumque enim
 in occupatione Regiminis, ipse quoque boni
 operis usus perditur, qui in tranquillitate te-
 nebatur.* (bb) Sic omnium bono S. Gre-

gorius monuit, ut quisque, ex eo quod
 est, judicet, qualis deinceps sit futurus.
*Non enim locus sanctificat hominem, sed
 homo locum.* (cc)

Quis proinde possit non indignari
 mutationibus quibusdam subitis, qua-
 rum in natura nullum reperire sit exem-
 plum; in re autem nostræ inventuntur
 tam multæ, unius alicujus, qui à frige-
 re vehementissimo vitæ liberæ, & in om-
 nem licentiam effusæ, transit ad calo-
 rem maximum vitæ perfectæ, qualis esse
 præsumitur ejus, qui ad munus Pastoris
 eligitur, ipsius Electionis vi? *Electio ad
 regimen facit quem præsumi meliorem.*
 (dd) Et tamen, quis credat? *Heri Simon
 Magus, hodie Simon Petrus.* Qui heri
 pugnabat contra Christum, eum hodie
 ducere posse ordines in exercitu bellan-
 tium pro Christo! Qui heri ne Discipu-
 lus quidem erat in Schola Perfectionis,
 hodie in ea Magistrum agere! Qui heri
 gradui Sacerdotali erat probro ac dede-
 cori, hodie etiam Præsulis dignitate ful-
 gere? *Sic una die sanctos fingimus, inge-
 miscit Nazianzenus, eosque sapientes esse
 jubemus, qui nihil didicerunt, nec ad Sa-
 cerdotium quidquam attulerunt, præter
 velle.* (ee) Quid aliud erunt, quam abortus,
 parius illi, quorum organis & mem-
 bris formandis vix pauca temporis
 momenta dantur? Quid dixi, Abortus?
 Fabulæ erunt, quæ vix Peccatorum in in-
 genio locum inveniant, Gigantum in-
 star Cadmæorum, qui quo die semina-
 ti, eodem & nati, quin & ad arma tra-
 ctanda idonei inventi sunt: veritates
 nunquam erunt, quas usus comprobet.
*Longa debet vitam suam probatione mon-
 strare,*

strare, cui gubernacula committuntur Ecclesia. (ff) Ut Sacri Canones loquuntur; qui passim summè abhorrent mutationes ejusmodi repentinas & momentaneas; in quibus si multum habent quod timeant promoti, haud paulò plus habent, quòd trepidant Promotores, ut qui tam levi momento cuilibet manui Animas custodiendas committunt. (gg) Leges Imperatorum, malè custoditorum captivòrù rationem non ab eo duntaxat repetunt, qui malè eos custodivit, sed ab eo etiam, qui custodiendos commisit, si militi com' sic tironi, eum committere posset veterano. Quanto igitur magis Leges divinæ Clericali in militia similem postulabunt rationem!

Omnia hæc momenta *sedendo*, hoc est maturè diligentèrque discussa, pertinent ad primam lumen, quod Deus nobis contulit ad agnoscendam voluntatem suam, dum de vitæ genere ineundo deliberatur; ad Rationem inquam, illud scilicet lumen, quod in omni Anima ratione prædita lucet ad agnoscendum id, quod prodest, ab eo, quod noxium est. *Multidicunt: Quis offendit nobis bona?* En illum, responderet Pfalter Regius: *Signatum est super nos lumen vultus tui Domine*, (hh) Quia tamen providentia nostra facultate videndi est valdè hebeti, metuens præsentia, quæ tam parùm cognita habet; incerta de futuris, quæ penitus ignorat (*cogitationes mortalium timida & incerta providentia nostra*) (ii) necesse est, ut primo lumini etiam alterum, priore haud paulò clarius luceat, ut jungamus. Quid hisce verbis indico? Necesse est, ut postquam

omnia quis secum libravit diligenter sedulo, antequam quidem confluat ad Deum, tanquam Oraculum certissimum, confugiat, ab eoque consilium exquirat, totum iter suum, in arena tam facile mobili, cæli aspectu moderando, demissèque rogando eam, qui tenet ibi positur, ut sublimi suo è throno rectam deducat in semitam, cuius propria intelligendi vis, si ad ducendum unumquemque penitus certa non est, certò tamen malè oculata delecta sit. *Et in his omnibus deprecari debissimum, ut dirigat in veritate viam tuam*, (kk) Atque hæc Orationis essentia sunt, quæ tandem in rebus ambiguis Interpres est securissimus. *Cum speramus, quid agere debeamus, hoc solum nobis refidus, ut oculos nostras dirigamus ad te*. (ll) Sæpe igitur, qui delibet divino se sistat conspectui; & ubi profundè se coram eo abjecerit, etiam si que etiam petat, ne Providentia sua consilia, quæque de ipso facere decreverit, abscondat, & vultus suo ex corde profectis sic eum alloquatur. *Seu Domine, quia non est homini via recta, nec viri est, ut ambulet, & dirigas gradus suos*: (mm) Oret proinde, ut Deus dirigat. Sæpe eum in finem intendendum Missæ Sacrificium peragat, cui dici factis non possit, quantum laboris lumini sperare liceat ex Ara, in quâ tam divinâ victimâ litatur. Confidit tum quis coram Sole, quare dicit eum in cor suum admittit, animi lætè sensu tenerrimo has in voces prorumpit. *Notam fac mihi viam, in qua ambulo, quia ad te levavi animam meam*. (n)

SEGNE
Concordes
Instruere
Poenitentia
Confessari
Parochia

Advocatam eligit, ne declinet in avia, Virginem sanctissimam, eamque certis hinc in finem precibus, ponalibus etiam operibus veneretur, sibi que conciliet: Patronum præterea adjutorémque imploret Custodem Angelum, Beatósque Cælités alios, quos impensius colit: verbo nihil omninò omittat operæ, nihil diligentæ in negotio momenti longè gravissimi: si enim bene cepisse nunquam non fuit facti dividium, in vitæ genere ac conditione deligenda, bonum felixque principium tam certò est operis dimidium, ut sit propè totum. *Difficile est ut bono peragantur exitu, quæ malo sunt inchoata principio.* (oo)

Est nihilominus extra controversiam, Deum interrogatum, *Quid me vis facere?* non velle semper ipsamet respondere, sicut Saulo Damascum pergenti respondit: sæpe enim eorum ore respondere vult, quibus suas in terris vices commisit. Certè ne Saulo quidem aperuit omnia; sed cum dixisset aliqua, reliqua ex Anania distinctius ab eo intelligi voluit. *Ingrédere civitatem, & tibi dicetur tibi, quid te oporteat facere.* Tertium proinde etiam lumen requirendum est, consulendi inquam, quos duces in via Spiritus elegimus, & arcanorum nostrorum arbitros opravimus. *Si difficile, & ambiguum apud te iudicium esse perspexeris, venies ad Sacerdotes, & facies quodcumque dixerint, qui præsum loco, quem elegerit Dominus.* (pp) Non negaverim tamen, salutari in re tanta consilio suggerendo, non quemlibet Sacerdotem esse idoneum, in quem quis temerè incidit. Legendus est eam in rem ali-

R. P. Segneri Institutio Parochi.

quis non à mortum sanctitate minùs, quàm egregià doctrinà commendatus, qui intima animi, omnesque propensiones ac assuetudines edoctus, manum tutò porrigere possit ignaro, quâ inter eas tenebras sit eundum. Tum autem id ab eo præstari rectissimè poterit, si adverterit deliberantem, præter alias ad id muneris dotes hæcenus descriptas, parte unâ onus illud pastorale magni omninò æstimare, sic ut horrorem illi incuriat; parte tamen alterâ sentire se ad illud humeris suis imponendum impelli, divini auxilij minimè sibi defuturi fiduciâ. Atque hæc animi sensa magno illi ac præcipuo argumento esse possunt divine vocationis: ista siquidem aliud non sunt, quàm quidâ radius divinissimi Spiritus, operantis in animo ejus, qui deliberat, ratione operandi maximè sibi propriâ perfectâque, quæ in eo consistit, ut mens cælesti perfusa lumine agnoscat muneris, ad quod vocatur, naturam ac qualitates; voluntas verò incitari inflammataque se sentiat ad illud cum animi demissione amplectendum.

Nemo etiam prohiberi se existimet, quo minùs amicum prudentem, atque à pravis animi affectibus immunem consulere possit, qui & consulenti diuturna necessitudine conjunctus sit, & ovium indolem conditionemque probè perspectam habeat, de quibus pascendis agitur: nam & tales in fines sineeris amicus datur. *Causam tuam trahæ cum amico tuo.* (qq) Illud tamen maximè quisque caveat, ne autem hac in re præbeat sanguine junctis; dixi enim, rectè quemque ab amico, non autem ab Inimico, consilium

silium

filium exquisitum : magis autem Inimicus in negotio, de quo agitur, alius non erit, si audiatur : quàm qui maxime est domesticus, *Inimici hominis domestici ejus.* (cc) Hi siquidem spe allekti etiam vivendi ex illo Altari, cujus ministerio consecrare se agnatus cogitat, omni ratione impellent ad illud audacter & pede minime anxio conscendendum, etsi eundem ex pedibus laborare cognoscant : & inter plura Altaria illud præcipue laudibus extollent, non quod plures numerat adoratores, sed quod splendidius exornatum est. Ut quid igitur istos quis consulat? *Cum impio de pietate, cum inhonesto de honestate, cum servo pigro de multa operatione, non attendas his in omni consilio.* (ss) Relinquantur sanè isti ad montis pedem, ubi de perfecto obedientie Sacrificio Numini offerendo agitur, haud aliter ac Abrahamus ad montis radices servos simili in facto reliquit, à quibus profecto aliud expectare non poterat, quàm ut ab illo opere revocarent, quod Angelus suo ipse ore imperarat.

Hoc igitur triplex illud lumen est, quo in tanti momenti electione utendum est. Istotamen, prout oporteret, uti non licebit, nisi, quod hodie multis pie sapienterque in more positum est, curis negotiisque omnibus expediti, dierum aliquot intervallo sacris S. Ignacij Exercitijs, à quibus tantum emolumentum Christianum in orbem profectum est, vacare quis contingerit. Illud præcipue in ijs spectavit Patriarcha Sanctissimus, ut viam rationemque doceret rectè de vitæ statu ineundo deli-

berandi. Difficile proin est exornare numerum, qui tam salutarem Exercitationum ope, tanquam filo, à labyrinthis peditionis propè inexorabilibus se extricant, rectam deorum salutis semitam ingressi. Hac felicitate in solitudine triplex illud lumen præquam aliis clariùs affulgere poterit. Ratio siquidem mirabili quadam luce perfunderetur in perpendendis illis principijs ac Axiomaticis eternitatis, quàm aliud ex alio Fides subministrabit, quàm faces toridem, ad sententiarum errorum detegendos : unde hanc lucem tam splendidam videtur primis deliberans, quam electionem mallet factam illo momento, quo hinc in eternitatem transeundum est, tunc quoque faceret, ceteris, quàm nunquam melius scopum sic tractare, quàm sic collimando. In audiendo Dei voce (ex quo lumen alterum nobis mutuatur) duobus maxime illi instrumentis gaudere licebit, quæ nocturni silentium in sonis audientis subministrat; quorum primum illud est, quod tunc omnis alius in aëre tumultus & strepitus cesserit; alterum quod quilibet objectorum, quæ sensus afficiunt, velut interpellatione liber, attendat in diosius. Ipsum tandem Magistri Spiritus consilium (quod tertium huiusmodi genus esse diximus) mirum quantum mirum exerat; cum ibi deliberans animus inveniat melius paratum, etiam illi instar ceræ, ad omnem ejus formam recipiendam, tenaciusque retinendam, propterea quod formæ istæ tam non superficialis, sed imo quodammodo quæ

in fundo imprimantur. Satis utique omnibus constat, quis qualisque fuerit Sanctus Augustinus. Hic tamen à Valerio Episcopo jam senè compulsus ad opem illi in animabus pascendis ferendam, (xx) litteras ad eum exaravit sanè pulcherrimas; quibus reverenter quidem, sed calidas inter lacrymas rogavit, ut tantillum saltem temporis sibi concederet, quo solus secum perpenderet grave pondus operis, quod aggrediebatur, ne suis in illo dein obeundo partibus deesset; cùm magnopere formidaret, ad clavum sedere, priusquam, ut ille quidem abjectè de se sentiens aiebat, remum rectè tractare didicisset. Hinc facilè quisque vestrùm colliget, quàm providè in sacram hanc Ignatianam solitudinem se recipiant, quos dein per medias vasti Oceani undas ac procellas omne genus vectorum deducere oportet.

II.

Superest nunc, ut illi respondeam, qui inanem meam sollicitudinem pertectas opponit; si tam multis obsequi monitis & ad tam multa attendere oporteat eum, qui Pastoris fungi munere velit, non facile jam quemquam fore, qui humeros illi supponat; atque ita Christiani Populi greges cunctis Pastoribus, qui paulò rectius sapiant, provinciam tam arduam respicientibus, destitutos haud dubiè pessimè perituros.

Ceterùm hic norandum est (si fastidium attendam quod tam multa & minuta inculcando in non unius animo excitârim) diversa prorsus ratione Deum

ad vitæ conditiones diversas, etsi minimè improbandas, vocare consuevisse. In Cœtus sacros Religiosorum (quia in his quàm proximè vivitur ad normam vitæ Christi Servatoris, in tribus illis Evangelicis consilijs repræsentatam) plerumque DEUS vocat mortales voce admodum sonorâ, inspirationibus inquam valdè efficacibus, ostendendo ijs, quanto certius in ejusmodi statu salutem consequi liceat, quàm in quocunque alio, propter tot præsidia & auxilia potentissima, quibus ejusmodi vitæ conditio abundat. Aliter longè se gerit, cùm ad Pastoris munus vocat. Ad hoc enim vocat submissa admodum voce. Quin imò, habitâ ratione periculorum, quibus is status circumfluit, & quæ vel Sanctissimum quemque perpetuo in timore continere possint, juxta illud; *In timore, & tremore multo fui apud vos.* (uu) quid agit DEUS, ut ad hanc vitæ conditionem parer eos, quos in ea constitutos vult? Impellit eos, ut toto ab illa conatu adhorreant & refugiant; unde rarè admodum fiet, ut gradu isto dignus sit, quisquis non vi quodammodo ad illum pertrahitur. *Professio indignus est sacerdotio, nisi fuerit ordinatus invitum.* (xx) Hinc est, quòd multò difficilius judicare possit, sive qui consultitur, sive qui consulit, quæ tandem DEI in ejusmodi deliberatione voluntas sit: quid ergo mirum, si tot monitis in re ista sit opus, & si multa cavenda sint? Religiosas in Familias velis remisque, ut sic dicam, properandum esset, etsi ad eas malus Dæmon impelleret, quæ fuit Angelici doctrina: (yy) si enim

vel ab hoste rectè accipimus consilium bonum, quidni & optimum? E diverso ad provinciam pascendarum Animarum plumbeis pedibus eundem est: *Virtutibus pollens, coactus ad regimen veniat:* (zz) id quod exemplo suo omnes docuerunt, quoscumque egregia Sanctitas commendavit. Quis proinde unquam tali in negotio nimium cautus esse potest, aut quæ diligentia inanis erit, ac superflua? An nunquam auditum deliberanti pulcherrimum illud S. Bernardi effatum, quo affirmabat, male se centum parere Pastoribus, quam Pastoris munere fungi? *Quis dabit mihi centum in mei custodiam deputari Pastores?* Ita autem sensit & dixit vir Sanctus, quia magis timebat rictum & dentes Lupi, quem irritare debebat in custodia aliorum, quam virgam plurimum in sui custodiam excubantium: *Plus timeo dentes Lupi, quam virgas Pastoris.* (aaa) Non multis proin opus est, ut dicatur alicui; Religiosam in causam re abdito, obedientem acturus oviculam: ut autem jubeatur magnanimi Pastoris munus admittere, pro quam multis est opus! His autem satis ostensum est, quam non iustum sit rædium, quod tot monita à me data excitârunt.

Quod autem dicebatur, si tam multa præstari, tam multa caveri deberent à Pastore Animarum, neminem unum porro fore, qui tale munus vellet capessere, fateor neminem futurum, qui tantâ facilitate, tantâ sui fiduciâ, tam nullâ futurorum curâ, tam amarè à S. Gregorio deploratis, provinciam ejusmodi capesseret: sic autem locutus est

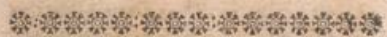
Pontifex Sanctissimus: *In magna temeritate ab imperiis Pastoribus magisterum Pastorale suscipitur.* (bbb) Sed è diverso administrandis his muneribus se addicerent alij, ad id à Deo vocati, quibus Ecclesiam suam gubernaret providentiâ ineffabili, non difficultè inventurisset modos, quibus de Pastoribus idoneis illi prospiceret; de Pastoribus inquam factis secundum cor suum, non factis secundum cor seculi tam perver- si. *Convertimini filij revertentes, dicit Dominus, & dabo vobis Pastores iustitiam meam.* (ccc) Et quamquam vel horum etiam è numero aliquis (que humanæ conditionis est imbecillitas) pastoribus suis minus satisfaceret, multo tamen plures futuri essent, qui officium facerent, quam qui ab eo deicerent. Ita ad hanc usque diem accidere contempsit in Electionibus divino consilio factis. Sic enim è duodenis à Christo ad Apostolici muneris culmen vocatis unus solus defecit Judas: è septem Doctoris, tantâ subinde curâ electis à Collegio Apostolico, solus Nicolaus gradus sui dignitatem non tenuit. Ut rem paucis, non disuadeatur Pastoris Animarum dignitas, si ex signis paulò antè enumeratis constet, Deum esse, qui illam vocat: dissuadetur solum, nequis præfidenter & temerè se ingerat. *Qui Pastor per abrupta graditur, sic ut ad precipitum Grex sequatur.* (ddd) Quæ modo respondi timentis, ne suis Christi greges Pastoribus videntur, dixi Doctorum securus Angelicum, cujus eorum de te verba tam sunt notata digna, ut Lecti

SEGNE
CONCIONES
INSTRUCIO
POENITENTIA
CONFESSIO
PAROCHIA

Et non invidere piaculum videatur. Deus nunquam ita deserit Ecclesiam, quin inveniantur idonei ministri, sufficientes ad necessitatem plebis, si digni promoverentur, & indigni repellerentur: & si non possent tot ministri inveniri, quos modò sunt, melius esset habere paucos ministros bonos, quàm multos malos. (ccc) Inutile, si Legum placitis stare volumus, à Nullo, non distinguitur. Nihil est inutile, quod sic non prodest, ut etiam oblit?

(a) Concil. Trid. Sess. 6. c. 1. de Reform. (b) Ephes. 5. 10. (c) Luc. 14. 18. (d) 1. q. 4. c. qui episcopatum. (e) 1. q. 32. 16. (f) Gal. 1. 15. (g) 2. q. 1. c. Sunt in Eccle. (h) S. Bern. in illud Ecce nos reliquit omnia. (i) S. Aug. l. 83. q. 9. 30. (k) de Civit. Dei. l. 9. c. 18. (l) S. Greg. Past. l. 1. c. 8. (m) Dist. 39. c. Si officia & dist. 61. c. Miramur. (n) Dist. 74. c. Consultat. (o) de Electione c. Cum in cunctis. §. inferiora. (p) Eccli. 2. 16. (q) 1. q. 2. 7. (r) l. Nec. C. de Postulatu. (s) c. Nisi. de Renuntiat. (t) S. Pet. Dam. l. 2. ep. 1. (u) Luc. 5. 37. (x) S. Th. in 2. ad Cor. 3. l. 2. c. 3. p. 9. 27. art. 4. in c. (y) S. Greg. Past. l. 1. c. 9. (z) 1. q. 1. c. Non est paranda. (aa) Eccli. 37. 30. (bb) S. Greg. Past. l. 1. c. 9. (cc) Dist. 40. c. Multi. (dd) Dist. 61. c. Miramur. dist. 94. c. Valdè. dist. 40. c. Non nos. (ee) S. Greg. Naz. Orat. 20. (ff) Dist. 61. c. in Sacerdotibus. dist. 49. §. Prohibentur &c. dist. 6. c. Miserum. c. Miramur. c. Episcopum. c. Quid proderit. 1. q. 1. c. Estote. & de Electione c. Officij tui. c. tam in Magistrum. (gg) L. non facile ff. de Custod. & exhibit. (hh) Ps. 46. (ii) Sap. 9. 24. (kk) Eccli. 37. 19. (ll) 2. Par. 20. 12. (mm) 1. q. 10. 23. (nn) Ps. 141. 16. (oo) 1. q. 1. c. Principatus. (pp) Dent. 17. (qq) Proverb. 25. 9. (rr) Matt. 20. 26. (ss) Eccli. 38. 13. (tt) Epist. 248. ad Valer. (uu) 1. Cor. 2. 3. (xx) l. si quemquam c. de Episc. & Cler. & 1. q. 6. c. Sicut is. (yy) Opus. contra retrahenti. à Relig. c. 10.

(zz) S. Greg. Past. l. 1. c. 9. (aaa) Ep. 42. ad Henr. (bbb) S. Greg. Past. l. 1. c. 1. (ccc) 1. q. 15. (ddd) S. Greg. Past. l. 1. c. 2. (eee) S. Th. 3. p. Suppl. q. 36. art. 4. ad 2. c. Chm sit. de atat. & qual. ord. dist. 23. c. Tales. reg. Nihil. de Regn. turis. in o.



CAPUT IV.

Quomodo corrigendus illi
suis error, qui à Deo non vo-
catus Pastorem Animarum
agit?

Hæc Pictores inter, & æris fusores observatu digna intercedit differentia, quòd illi admissos in pingendo errores facillè; isti nullo modo emendare possint. Idem planè Angelos inter & Homines Viatores, eorumque errores discrimen invenitur. Angelus momento uno totum suum opus, ut sic dicam, fudit ex metallo; & quia fundendo erravit, inde monstruosum etiamnum opus est, eisque quamdiu erit Angelus. Homo paulatim, velut colorum vario ductu facillè delebilis, opus suum perficit, unde & emendare potest, quod erratum sit, quancumque libuerit. Non est proinde omnis illi abjicienda spes, qui temerè animabus pascendis se addixerit, antequam à Deo verbis illis vocaretur: *Ascende & posside eam*; (a) est enim remedio locus. Hoc tamen ut indicetur, necesse est observare priùs injurias illas, quæ in vitæ conditione, temerè, & nulla deliberatione præviâ, deligenda admittuntur.

